МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА (УКРАЇНА)
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА ОСВІТИ ДОРОСЛИХ
НАПН УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
ФЕДЕРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ (НІМЕЧЧИНА)
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ АКАДЕМІЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ
ІМЕНІ МАРІЇ ГЖЕГОЖЕВСЬКОЇ У ВАРШАВІ (ПОЛЬЩА)
ВИЩА ШКОЛА ТЕХНІЧНА В КАТОВІЦАХ (ПОЛЬЩА)
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ (СЛОВАЧЧИНА)
ВИЩА ШКОЛА В РЕЗЕКНІ (ЛАТВІЙСЬКА РЕСПУБЛІКА)
УНІВЕРСИТЕТ АФІОНА КОДЖАТЕПЕ (ТУРЕЧЧИНА)

ТЕХНОЛОГІЧНА І ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали
ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції

21 жовтня 2022 р.

Глухів – 2022

УДК 377/378:37.014.5](477.52–21 Глухів)(082)
Т 38

Друкується за рішенням ученої ради Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка
(протокол № 4 від 26 жовтня 2022 року)

Відповідальні за випуск:

Курок Віра Панасівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Тітова Олена Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач лабораторії професійної кар'єри Інституту професійної освіти НАПН України;

Білевич Світлана Вікторівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Холявко Ірина Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Василенко Ольга Олексіївна – аспірантка кафедри технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи. Матеріали ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції, 21 жовтня 2022 р. Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2022. 455 с.

У збірнику вміщено матеріали ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції «Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи». Тексти тез подано в авторській редакції.

Для учителів трудового навчання, технологій, викладачів професійного навчання, майстрів виробничого навчання, студентів, аспірантів, науковців та всіх тих, хто цікавиться проблемами сучасної технологічної і професійної освіти в Україні.

УДК 377/378:37.014.5](477.52–21 Глухів)(082)
ISBN 978-966-376-083-4

©Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2022

Богдан Вовк
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДО БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ 273

Тетяна Газука
ВИКОРИСТАННЯ ІМІТАЦІЙНО-МОДЕЛЮВАЛЬНИХ СИТУАЦІЙ У НАВЧАННІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОСЛУГ ХАРЧУВАННЯ 276

Леся Кравченко
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ 279

Євгеній Маринченко
ЗАЛУЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДО ПРОЄКТНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗВО 282

Віталій Опанасенко, Тетяна Самусь
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЕЛЕКТРОПРИВОД ТА ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ» 286

Юрій Павловський, Михайло Юрків
ЗМІСТ І СТРУКТУРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ-ТЕХНОЛОГІВ 291

Олена Скібіна
КОУЧИНГ ЯК СУЧАСНИЙ ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ 295

Світлана Стрижак
МЕТОД ПРОЄКТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ 298

Олена Скібіна,
кандидат педагогічних наук, доцент
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка
(м. Полтава, Україна)

КОУЧИНГ ЯК СУЧАСНИЙ ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Сьогодні спостерігається перехід від суворо регламентованого життя всього суспільства та окремо взятої людини до вибудовування гнучких взаємовідносин у процесі міжособистісної комунікації. При цьому підвищення ефективності власної життєдіяльності можливе тільки за умови постійного розвитку та самовдосконалення особистості протягом усього життя, що виявляється в якісній і творчій реалізації власних професійних функцій, створенні умов для розвитку інших людей, що сприяють розв'язанню проблем будь-якого характеру. Підвищення інноваційної активності суб'єктів освітньої діяльності, підтримання інтелектуального капіталу вищого навчального закладу, творчого потенціалу молодих та креативних кадрів є необхідними умовами роботи під час змін.

У цих умовах назріла необхідність реформування та модернізації освітніх процесів, що вимагатиме більше високих професійних якостей майбутніх фахівців, зокрема фахівців професійної освіти, більшого вміння працювати в умовах жорстких пріоритетів та обмежень, найповнішого взаєморозуміння. Підвищення вимог до ефективності та результативності процесу навчання зумовило необхідність застосування інноваційних технологій у навчальному процесі.

Одним з інноваційних напрямів у сфері вищої освіти є коучинг. Багато з основоположних принципів коучингу можуть бути успішно задіяні в педагогіці. Вони дозволяють створити новий підхід до процесу навчання, внести інтерактивні елементи, новий зміст як для викладачів, так і для

студентів, створити залученість до процесу, підвищити мотивацію та відповідальність за результат.

Коучинг (coaching) – новий і для багатьох у нашій країні поки що маловідомий підхід до розвитку людини. Першовідкривачем коучингу був професор Гарвардського університету та спортсмен Тімоті Гелвей. Він визначив коучинг як «технологію розкриття потенціалу людини з метою максимального підвищення її ефективності». Сьогодні слово коучинг стрімко входить до сучасного ділового лексикону. Незважаючи на те, що цей термін трактується різними фахівцями дуже диференційовано, основним є те, що коучинг виступає інструментом, що створює ефективний напрям професійного та особистісного розвитку.

Теоретичні та практичні питання коучингу розробляли в галузі менеджменту, бізнесу, психології. Можливості використання коучингу в навчальному процесі в секторах середньої й вищої освіти розглянуто в роботах вітчизняних і зарубіжних педагогів, учених: О. Баранової, Т. Борової, Н. Горук, В. Гульчевської, Н. Доліної, О. Дмитрівої, В. Нагари, І. Петровської, В. Пиркова, С. Романової.

Аналіз поняття та моделей коучингу дає підставу визначити концепцію освітнього коучингу. Базовими поняттями концепції є: коучинг, самокоучинг, освітній коучинг, взаємодія, співпраця, зміни, взаємодія на діалоговій основі, відкритість, активне слухання. Поняття коучингу різні автори трактують по-різному. Проаналізувавши визначення, можна зробити висновок, що в нині коучинг представляють з різних позицій. Виділимо такі: коучинг як стиль управління співробітниками, їх групами та організацією в цілому; модель (стиль) керівництва і лідерства; інструмент створення організації, що навчається; консультування; навчання і розвиток [1; 2].

На основі визначень коучингу нами було сформульоване своє тлумачення освітнього коучингу. Під освітнім коучингом ми розуміємо систему заходів щодо встановлення взаємодії між учасниками навчально-виховного процесу з метою досягнення взаємно визначених цілей як з удосконалення професійної

діяльності, так і підвищення якості навчання, що, у свою чергу, приведе до підвищення ефективності роботи освітнього закладу.

В основі коучингу лежить удосконалення і максимально ефективне використання особистісних якостей студента. Стимулюючи його до глибокого усвідомлення своїх цілей, ресурсів і обмежень, він допомагає визначити напрям професійного розвитку особистості. Проте студент має право прийняття рішень і несе відповідальність за результат. Педагогічне спілкування у стилі «коучинг» допоможе зрозуміти, чому студенти не змогли виконати завдання, допоможе спланувати дії для знахождення оптимальних шляхів і навчитися вчиняти інакше в майбутньому. Мотивація до співпраці в системі коучингу – це потреба у змінах. Таким чином, алгоритм коучингу – це партнерство, розкриття потенціалу, результат [3].

Розрізняють декілька видів коучингу: індивідуальний, груповий, командний, кар'єрний, корпоративний, бізнес-коучинг, лайф-коучинг, коучинг конфліктів тощо. Незважаючи на різновиди, коучинг дозволяє особистості подивитися на себе з іншого боку, оцінити ситуацію, що склалася, знайти різні способи вирішення проблеми, проаналізувати їх і обрати найоптимальніший, скласти план дій на майбутнє, навчитися контролювати свої дії та активно співпрацювати з іншими [2].

Перенесений у навчальне середовище, коучинг забезпечує набір методик для формування важливих самоосвітніх умінь особистості, а саме: виокремлення, аналізу, подолання труднощів і проблем, які виникатимуть у процесі навчання; ефективного спілкування та навчання в колективі, групі, соціальних мережах; організаторських і управлінських умінь; умінь самоаналізу та самомотивації тощо. Усі ці вміння становлять основу самоосвітньої компетенції майбутніх фахівців професійної освіти, яка є одним із проявів і показників соціальної та професійної зрілості особистості.

Технологію коучингу у вищій школі можна застосовувати у процесі викладання різних дисциплін на практично-семінарських заняттях, для виконання науково-дослідних завдань, курсових і дипломних робіт з метою

стимулювання самостійного пізнавального пошуку, прийняття рішень, розвитку незалежності, відповідальності, впевненості у власних можливостях.

Таким чином, коучинг в освіті – це творча взаємодія рівноправних учасників освітнього процесу, спрямована на виявлення та реалізацію потенціалу того, хто навчається, для досягнення ним високого освітньо-професійного, соціального, особистісного розвитку.

Список використаних джерел

1. Горук Н. М. Коучинг як ефективна технологія формування самоосвітньої компетентності студентів. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2015. № 11. С. 99–104.

2. Романова С. М. Коучінг як нова технологія в професійній освіті. *Вісник Нац. авіац. ун-ту. Серія: Педагогіка. Психологія*. 2010. Вип. 3. С. 83–86.

3. Рудницьких О. В. Коучинг як інтерактивна технологія в освіті. *Вісник Дніпропетровського у-ту імені Альфреда Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія.* 2014. № 2(8). С. 173–176.

Світлана Стрижак,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри хімії та методики викладання хімії
Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка
(м. Полтава, Україна)

МЕТОД ПРОЄКТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Для сучасного здобувача освіти, працівника в майбутньому, що виконуватиме певні завдання на ринку праці, який швидко змінюється, наразі недостатньо володіти лише теоретичними знаннями. Для того, щоб знайти своє місце на ринку праці, потрібно бути гнучким, а отже, уміти адаптуватися до непередбачуваних умов. Досягти цього можна лише поєднанням теоретичних знань із сучасними практичними вміннями і навичками.

За результатами звіту Всесвітнього економічного форуму «Майбутнє робочих місць–2020», до переліку найважливіших 10 навичок, які будуть